

Nærings- og fiskeridepartementet
(Sendt inn elektronisk)

Bergen, 3.november 2021

Høringsuttalelse til forslag om prøveordning for rullerende maksimalt tillatt biomasse (RMTB) for kommersielle matfisktillatelser til akvakultur med laks, ørret og regnbueørret

Bergen Næringsråd er den største medlemsorganisasjonen for næringslivet i bergensregionen med over 3000 medlemmer, som til sammen representerer mer enn 100.000 arbeidstakere. Vi ønsker med dette å gi noen innspill til høringen.

Intensjonen med å innføre en ordning for rullerende maksimalt tillatt biomasse (RMTB) er primært at den skal gjøre produsentene bedre i stand til å forsyne markedet jevnt, samt å øke bearbeidingsgraden i Norge, og at det i mindre grad handler om å øke produksjonen i et 12 måneders perspektiv.

Per i dag blir rundt 80 prosent av norsk matfiskproduksjon av rødfisk (laks og ørret) eksportert som rund fisk, altså ubearbeidet, ut av landet. Skal Norge hente ut en større andel bearbeiding, og med det økt verdiskaping i landet, er gode og forutsigbare rammevilkår en forutsetning.

I dag ligger det hindringer i regelverket som begrenser økt verdiskaping og fremmer eksport av ubearbeidet fisk. Det representerer tapt verdiskaping og sysselsettingseffekt for landet. Dette tapet vil fortsette å øke proporsjonalt med en vekst i produksjonen frem mot 2050, om ikke regelverk og forvaltning følger opp lovnader med handling.

Dagens ordning med fast grense for MTB gir stor variasjon i uttak av laks gjennom året. Det betyr at tilgangen på råstoff til foredling blir ujevn og dermed ikke tilpasset markedets etterspørsel etter jevn tilgang året rundt. For selv om sjøtemperatur og årstider styrer tilveksten fisken har i sjø, ligger MTB-grensen fast gjennom året. Det begrenser tilgangen på råstoff til bearbeiding i første halvår.

PwC slår i sitt Sjømatbarometer (for 2019) fast at regelverket

«... har resultert i at kun 85 % av tillatt MTB utnyttes, noe som fører til at det vil være perioder hvor det slaktes betydelig mer laks enn for resten av året. En slik variasjon i råstofftilgangen gjør det vanskelig for aktørene å drive effektivt om all foredling skal foregå i Norge.»

Høringsnotatet beskriver tre mulige alternative innretninger for en fleksibel løsning. Vi skal ikke gå nærmere inn på dem, men påpeke at begrensningene som legges inn i høringsutkastet har to åpenbare svakheter som strider mot intensjonen til forslaget om rullerende MTB:

- Å bare tillate rullerende MTB i grønne produksjonsområder, rammer produsenter som har en klar strategi om økt bearbeiding i Norge. Det stenger også for særlig positive effekter for fisk i gule og røde soner.
- Å holde de produsentene som har interregionalt biomassetak unna ordningen, er i direkte strid med intensjonen om økt bearbeiding, da dette nettopp vil ramme produsenten som prøver å øke sin bearbeidingsgrad i Norge.

Økt bearbeiding av fisk vil ha en positiv klimaeffekt for en proteinkilde som alt i utgangspunktet er svært bærekraftig. Ved å eksportere fileter i stedet for rund fisk, kan fotavtrykket reduseres med 25 prosent for vogntog. Effekten blir enda større for flytransport og der båt erstatter fly som transportmiddel.

En ordning som bare skal tillates i områder med grønt lys i trafikklyssystemet vil bidra til en lite forutsigbar videreforedling. Dersom en rullerende MTB tas bort ved endret farge og produsert volum reduseres, kan dette gi en variasjon på anslagsvis 15 til 20 prosent.

Forslaget innebærer at nedtrekket av biomasse skjer i periodene der fisken er særlig eksponert for lakselus. En rullerende MTB ville derfor hatt en spesielt positiv effekt i områder med gult eller rødt lys. Man oppnår ikke dette ved å utelukkende innføre rullerende MTB i grønne områder.

Med vennlig hilsen

Administrerende direktør
Bergen Næringsråd